

Financieringsaanvraag borging organisatiestructuur Welzijn op Dorpse Schaal

1. Aanleiding

In de afgelopen weken zijn er gesprekken geweest tussen Stichting Welzijn op Dorpse Schaal, Katja Moesker en wethouder Verhagen (gemeente Ooststellingwerf), Fred Ernst (Het Sportcentrum) Marco Florijn en Bea Moed (Institute of Social Enterprising). Het doel van de gesprekken was om de mogelijkheden te verkennen om door middel van een nieuwe juridische structuur het bestaansrecht van Stichting WODS te kunnen borgen.

2. Partners

Stichting Welzijn op dorpse schaal (WODS)

Stichting Welzijn op Dorpse Schaal heeft ten doel om de participatie en zelfredzaamheid in Oldeberkoop te vergroten. Haar streven is om van Oldeberkoop een vitaal dorp te maken met een leefklimaat dat aantrekkelijk is voor alle leeftijdsgroepen. Dit wordt gerealiseerd door elkaar te helpen en door op een actieve wijze ontmoetingen te faciliteren: ontmoetingen van individuele mensen en groepen worden gestimuleerd en de interactie tussen deze mensen, groepen en verenigingen wordt bevorderd. Door initiatief bottom-up te ontwikkelen wordt in het dorp op eigen kracht de kwaliteit en de leefbaarheid gestimuleerd en vergroot.

Doelgroepen Stichting WODS

- Senioren (twee dagen per week dagactiviteiten)
- Jongeren (basschool en tieners)
- Statushouders
- Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt
- Mensen die zichzelf willen ontwikkelen (mindfulness, werkcafe, vacaturemarkt, ed)

Gemeente Ooststellingwerf

De gemeente Ooststellingwerf wil een overheid zijn die ruimte en vertrouwen geeft aan actieve bewoners. Zij wil investeren in de vitaliteit en zelfredzaamheid van dorpskernen. Daarbij laat zij zich inspireren door het model Maas en Peel waarbij zelfsturing als katalysator van gemeenschapsontwikkeling diende.

Oldeberkoop heeft al een hele ontwikkeling doorlopen op het gebied van zelfsturing en kan worden beschouwd als een voorloper op dit gebied. Zij zou een laagdrempelige inspirator kunnen zijn voor andere dorpen in Ooststellingwerf.

Institute for Social Enterprising

Het Institute for Social Enterprising (IFSE) is een samenwerkingsverband waarbij 3 partners, Marco Florijn, Bea Moed en Stefano Fiorentini elk hun eigen expertise inzetten om lokale gemeenschappen en burgers zeggenschap te geven over publieke dienstverlening teneinde maatwerk mogelijk te maken en tegelijkertijd kosten te reduceren.

Dit doet zij door o.a. het ontwikkelen en implementeren van juridische structuren die zelforganisatie verstreken en overname van publieke diensten mogelijk maken, alsmede het begeleiden van veranderingsprocessen die hieraan verbonden zijn.

Erasmus Universiteit

Onze partner vanuit de Erasmus Universiteit in dit traject is prof. dr. Lucas Meijs, verbonden aan de Rotterdam School of Management (RSM) en verbonden aan het Erasmus Centre for Strategic Philanthropy. Eerder deed prof. Meijs onderzoek in Leeuwarden naar deze aanpak. In deze fase 1 en 2 zal prof. dr. Meijs zal in dit traject optreden als adviseur. In fase 3 zal hij het onderzoek begeleiden.

3. Onderzoeksvraag

Om het proces van zelfsturing in het dorp voort te kunnen zetten en ons bestaansrecht te behouden zijn wij op zoek naar een (juridische) structuur zonder dat onze identiteit als burgerinitiatief daarbij verloren gaat.

Onze onderzoeksvraag sluit uitstekend bij het veldonderzoek waar het Institute for Social Enterprising (IFSE) op dit moment op verschillende plaatsen in Nederland mee bezig is. Zij brengen geldstromen in kaart en zoeken samen met actieve bewoners naar een organisatiestructuur die zelforganisatie en sociaal ondernemerschap versterkt.

De pijlers bij deze aanpak zijn:

- Gemeenschapsontwikkeling
- Zelforganisatie borgen
- Co-creatie
- Kennisdeling
- Duurzaamheid
- Vitaal dorp

4. Methodiek

Gefaseerde aanpak

Alle methoden die wij inzetten hebben als doel om een zo representatief mogelijk beeld en brede input te verkrijgen vanuit het dorp. Hierbij kiezen we voor een gefaseerde aanpak, waarmee we de voortgang van het proces eenvoudig kunnen bewaken en kunnen reageren op veranderingen en nieuwe inzichten. Iedere fase vormt een zelfstandige eenheid. Hiermee bewaken wij ook de voortgang en koppelen steeds terug met het dorp om blijvend betrokkenheid te borgen. De afronding van iedere fase vormt een belangrijke mijlpaal in het proces waarvan het resultaat teruggekoppeld wordt aan alle stakeholders.

De aanpak is opgedeeld in 3 fasen:

1. Veldonderzoek

We beginnen met een veldonderzoek waarin we in de mogelijkheden, behoeften en geldstromen van stakeholders van Stichting WODS in kaart brengen.

2. Uitbreiding

In fase 2 wordt het waarderend onderzoek uitgebreid naar meerdere groepen in het dorp met als doel inzicht te krijgen in de mate van zelfredzaamheid en sturing van het dorp Oldeberkoop.

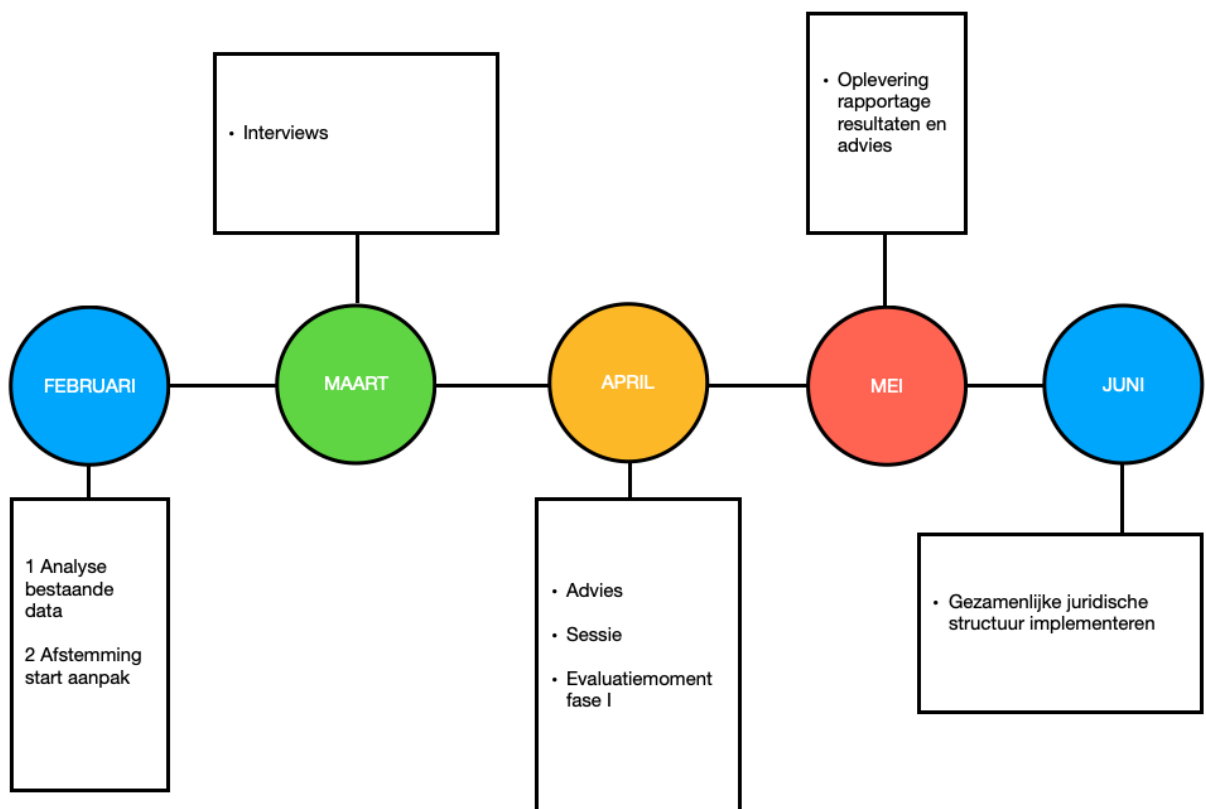
3. Implementatie

Indien de uitkomsten van fase 1 en fase 2 voldoende aanknopingspunten bieden, wordt er in fase 3 een gezamenlijke juridische structuur geïmplementeerd. Een eventuele overdracht van diensten van overheid naar burgerinitiatief geconcretiseerd. In deze fase zal prof. dr. Meijs het onderzoek leiden. Dit onderzoek richt zich vooral op:

- het positieve effect van eigenaarschap van bewoners op de impact van interventies.
- de effectiviteit van de organisatievorm om met het eigenaarschap op verschillende manieren om te gaan.

In deze fase is worden ook de volgende aspecten verder uitgewerkt:

- Interne organisatie
- Shared governance
- Fiscale aspecten
- Kwaliteitsborging

Rolverdeling

Kenmerkend aan de aanpak is dat al vanaf het begin van fase 1 de bewoners van het dorp eigenaar zijn van het veranderingsproces. Dit eigenaarschap wordt praktisch gerealiseerd doordat Stichting Welzijn op Dorpschaal de opdrachtgever is. Weliswaar wordt het proces (tijdelijk) begeleid door externe partijen, maar de uiteindelijke verantwoordelijkheid ligt bij

deze stichting. Deelnemers zijn betrokken mensen die als bewoner of binnen reeds bestaande gremia mee willen doen. De procesbegeleiders zorgen voor de voortgang van het proces, de randvoorwaarden en de vereiste inhoud om het proces goed te laten verlopen. Daarbij leggen zij verantwoording af aan Stichting Welzijn op Dorpschaal.

Leren en kennisdelen

In totaal bevat deze aanpak 3 leerlijnen:

- lokaal leren in het dorp en als gemeente (ambtelijk)
- landelijke leerkring: initiatieven met elkaar verbinden
- academisch: wetenschappelijke onderbouwing van de interventie

We zetten actief in op kennisdelen en kennisoverdracht met betrekking tot de interventie. De academische leerlijn start als er na het veldonderzoek (eerste drie maanden) een vervolg komt.

5. Fase 1: het veldonderzoek

Methode

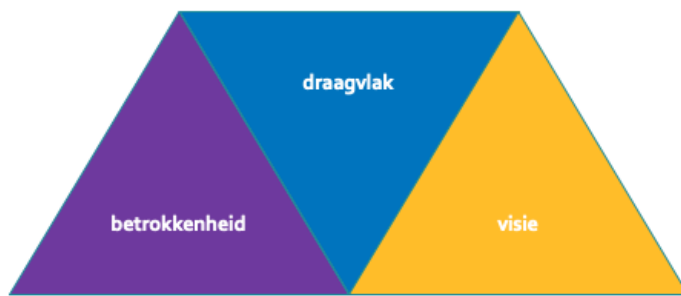
Bij traditionele benaderingen is een onderzoek vaak een inventarisatie of analyse die vooraf gaat aan een plan van aanpak op basis waarvan veranderingen worden doorgevoerd.

Waarderend onderzoek is echter niet alleen een inventarisatie maar een belangrijk onderdeel van de verandering zelf. Terwijl bij een reguliere aanpak problemen in kaart worden gebracht en vervolgens oplossingen worden bedacht, wordt bij waarderend onderzoek door middel van diepte-interviews en stakeholdersessies gezocht naar positieve waarden. Deze positieve waarden worden beschouwd als de hulpbronnen voor de realisatie van deze visie. Doordat alle stakeholders bijdragen aan deze visie borgen we betrokkenheid en voorkomen we weerstand.

We doen een stakeholdersanalyse waarbij we alle stakeholders in beeld brengen en rangschikken. Per stakeholdersgroep nemen we minimaal 2 diepte-interviews af (één door ISFE en één door Stichting WODS zelf).

Daarnaast organiseren we bij elke stakeholdergroep een sessie. Deze stakeholdersessies zijn heel belangrijk binnen onze aanpak: via deze bijeenkomsten wordt betrokkenheid en een positieve sfeer gecreëerd.

De inzet van deze gespreksmethoden heeft als doel het creëren van draagvlak en betrokkenheid van stakeholders en het formuleren van een gezamenlijke visie vanuit het dorp. De analyse op de door ons verzamelde input en analyse op al bestaande data zal verwerkt worden door onze partners. Er wordt ook een eerste cashflow analyse opgesteld: welke geldstromen zijn er in het dorp en welk potentieel is er om stromen anders te organiseren

Het totale eindproduct (rapportage) van fase 1 omvat:

- een asset based analyse
- cash flow analyse
- een visie
- aanbeveling voor het opzetten van een organisatiemodel
- advies voor een vervolgaanpak

Deze rapportage presenteren we tijdens een inspiratiebijeenkomst voor alle bewoners van het dorp, stakeholders en externe partijen uitgenodigd zullen worden. Mocht na deze eerste fase blijken dat er op dat moment onvoldoende aanknopingspunten zijn om een gezamenlijke structuur te ontwikkelen, dan kan Stichting Welzijn op Dorpse Schaal verder aan de slag met de uitkomsten van deze eerste fase.

6. Investerings

Om op korte termijn te kunnen starten vragen wij onze gemeente om de kosten van onderzoeksfase 1 te financieren. Afhankelijk van de resultaten kan het onderzoek uitgebreid worden naar dorps schaal met als doel inzicht te krijgen in de ontwikkeling naar een vitaal en zelfredzaam dorps.

Voor fase 2 kunnen we andere subsidiemogelijkheden aanschrijven voor een co-financiering.

ISFE hanteert een vast tarief van 100 euro per uur exclusief btw en inclusief reis- en verblijfkosten voor ieder teamlid.

Stichting Welzijn op Dorps Schaal hanteert een tarief van € 20, -.

Onderdeel	Uren		Minimaal totaal
Stichting Welzijn op Dorps Schaal			
Coördinatie inclusief planning gesprekken, sessies en inspiratiebijeenkomst	100		2.000
Aanvullende diepte-interviews	5		100
Totaal			2.100
Institute for Social Enterprising			
Stakeholdersessies	5		1.000
Data en cashflow analyse	10		1.000
Diepte-interviews	5		1.000
Ondersteuning bij de opzet van de inspiratiebijeenkomst en presentatie tijdens de bijeenkomst	7		700
Advies juridische structuur	10		1.000
Analyse en rapportage schrijven	30		2.500
Werkbezoek			600
Advies en reflectie prof. Meijs			400
Totaal			8.200
Totale kosten fase 1			10.300